

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Beszél a szegénység*

Forrás:

Budapesti Hírlap

Byp

(Hely)

1916 VII/21

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

'1916''

Személy

Helyszám

361.1

Beszél a szegénység.

Ahogy járom a várost és kergetem a következő órák sok-sok ígérését, utam girbe-gurba utcákon visz, mert kerülöm a kirakatos, nagyhangú, nagyszájú körutat, a hol mutatósabbik fele él ennek a nagy embertömegnek. Mellékutcák hepehupás, foghíjas gyalogjárója üti meg a cipőm talpát, nyitott pinceablakokból dohos penészszag árad és összekeveredik a főtt burgonya meg a hagyma illatával, a mi valami furcsa, karakterisztikus szaggá egyesül. Az utcán faszandálos gyerekek kopognak, a kapuk előtt meg a kisműhelyek ajtajában szegénységmarta asszonyok álldogálnak. A bluzuk ételtől peccsés, a kötőjük foltos. És panaszosan beszélnek arról, hogy elment az ember és a Spatz-pék több krumplit dagaszt bele a kenyérbe, mint lisztet...

Beszél a szegénység, a szava fáradt, mint a meghajtott vadmadár, alig-alig rebben. A sarkon öreg koldusember reszket, kalapjában megesisillan két kopott rézkrajcár. Ráénekel minden járókelőre, a kik közömbösen futnak el mellette, meggyorsítván lépésüket. Mennek, menekülnek a körut felé, a hová nem mer odatolakodni a szegénység, a hől nem mer fölállani a koldus, mert ott a rendőr, a ki vigyáz még arra is, hogy a kinek van valamije, meg ne romolják a hangulata.

A szegénység a mellékutcaiba szorult. A házak kapufája csiriztől pettyes, rég lekapart hirdetőcédulák nyoma szárad rajtuk. Az ember kívülről tudja a szöveget: *Tisztességes fiatal ember kvártélra kerestetik... Két tiszta ágy fiatal iparosnak kiadó...*

Itt-ott még megvannak maguk a cédulák is. Sárgák, kopottak, megviseltek, színüket kiszivta, nap, irásukat elmosta az eső. Várják, hogy valaki elolvassa őket, de hiába: elmentek a „fijatal” iparo-

sok, a tisztességesek, elmentek az öregek is, a tiszta ágyakban hiába dagad a szegények egyetlen gazdagsága: a dunna, nincs a ki betakarózzék vele. A ki tavaly hált benne, most fekete dunna alatt örök álmodalszik Galiciában, s Istenke, a ki szereti a „tisztességes fijasat” embereket, kihímezte dunnájukat vadvirággal, fűszállal.

Hát el is maradoznak a cédulák, a hirdetések. Nem nagyon kínálja senki sem az ágyát, a tiszta ágyát s most már enyhítettek a szigorúságot, mert itt-ott megakad a szemem egy-egy hirdetésen, látom a régi elvek földadását. A budai Aranyas-utcában beszél a cédula: *Tiszta ágy fiatal párnak kiadó.*

Nem tudom, vannak-e még „fijasat” párok, a kik az Aranyas-utcában keresik boldogságukat, csak azt látom, nagy, végtelen nagy a szegénység, a cédula-beszéd mind szomorúbb, mind rikatóbb.

Maid minden tömegházon rajta virít a szegénység-cédula szeplője. És beszél-beszél, sir, panaszkodik, hogy nehéz az élet, szomorú, sivár. A háboru betolakodik a kislakásba, kinvitia a szekrényajtót, kiveszi a féltett fehérneműt, az inget, az abroszt, a párnahuzatot, meg a lepedőt, mellvel boldogabb időben behúzták a tiszta kiadó ágyat. Lassankint elvándorol minden, a Gelb bácsi, meg az azilis Österreicher mint régi kuncsaftot kezeli a Varga néni, kérdezőn a zálogházi rács mögül:

— Mi jót hoz megint Varga néni?

És Varga néni reszkető kézzel bontja föl a batyut, melyben megmaradt cók-mókja utolsó darabjai fehérlenek. Aztán egy lila vagy fehér cédulát kap, meg egy-két hadiforintot és harmadnap-negyednap Varga néni kiragasztja a cédulát a kapufára: *Jókarban levő butor olcsón eladatik...*

Mert sorrendben első a smukk, az ékszer, az-

tár megindul a fehérnemű, végül pedig megindulnak a butorok a maguk vándorutiára...

Soha még annyi butor nem volt eladó, mint most. Amerre járok, amerre kelek, kóborlok zug-utcákban, mindenütt butort kínál a cédula a kapun. Egvik-másik felsorolja darabonkint: két ágy, két siffon, két vasmosdó, egy asztal, egy karnapé eladó. Ennviből áll a kispolgári szegénység, ennyit tudott szerezni rossz időben s ennyit tud eladni, a mikor a rossz idő foitogató keze megfogta a torkát...

Olvasom, betűzöm a cédulákat, a szemem előtt összeborul minden. Hallok halk sirást este, a mikor a zsbárus már elvitte az ágyakat, elfuvarozta a szekrényt s a zverekék földre terített szalmazsákon alszanak. A falon beüvegezett ráma lóg, az üveg mögött menvasszonyi koszoru. És Vargáné vagy Balogné nézik elszoruló szívvel, megtelnek emlékezés-sel, eszükbe jut, hogy akkor vásárolták a butort is, a mikor azt a koszorut fonták. Elvitték a szekrényt, az asztalt, a divánt, a Spiccer azt mondta rájuk, hogy ócska vacakok, de ő úgy érzi, hogy a palotákban sem volt több olyan...

Csendes, apró, névtelen tragédiák lappanganak a cédulák mögött. Sirások, miket mi nem hallunk, panaszok, miket más nem hall. Összeomlott élet, megtört reménység, nagy-nagy tömegnvomor beszélget velünk a kiragasztott cédulákon által. És mennél többet olvassa az ember, annál többet ért belőlv, annál jobban megismeri.

Egvik-másik cédulára ráporzódik egy kevéske kis poézis, már a milyen a szegénységből telik. És olvasom egy házon:

Bevonulás miatt finom kanári eladó. Ugyanitt örökbe fogadható egy foxikutya.

Ide már bementem. Keresem az emberemet, Jó-

képü borbélylegény fogad. Mondom, a kanári miatt jöttem.

— Jaj, kérem, azt már eladtam. Hanem tessék megnézni a foxit. Micsoda okos állat az! A szivem majd hogv meghasad érte!

Füttventett. A villogó szemü fekete monoklis fehér kutya előkerült. Elkezdett vezénvszóra táncolni, lépkedni, ugrani, bukfencezni. Mintha érezte volna, hogv sorsáról döntenek.

Megcsodáltam, megsimogattam. A borbély pedig beszélt:

— Tessék magához fogadni. Ingven adom! Örökbe...

— Hiszen visszaadom, ha hazajön...

A legény busan csóválta meg a fejét:

— Nem hiszem én azt, nagyságos ur... Nem látom én már többet ezt a várost, meg a Jackot...

És egy könnycseppet törölt ki szeme szögletéből.